

ODORIK & indické svátky

2019/10/04

Durga Puja
festival

Městská
zahrada
MČ Praha
– Zbraslav

PhDr.

Vladimír Liščák
CSc.

PONTANUS.COM

INSTITUT RENESANCE KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

Vážení přátelé, milí hosté, ✿ Dear friends, dear guests,

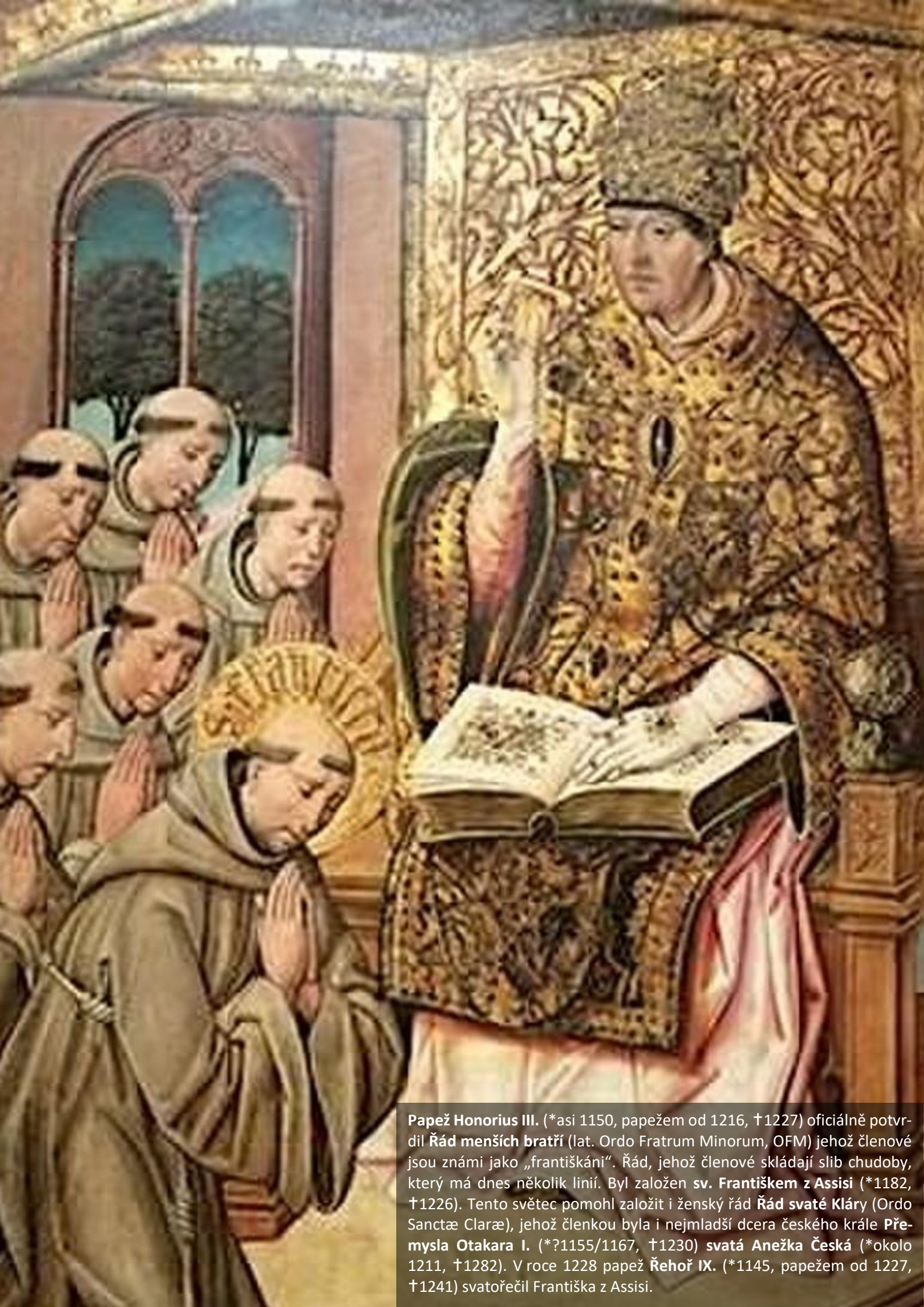
je pro mne velikou ctí, že jsem byl pozván na zahájení vašeho festival Durga Puja. ✿ it is a great honour for me to be invited to the opening of your Durga Puja festival.

Můj příspěvek se týká středověkého setkání Evropanů s indickou kulturou, konkrétně v díle **Odorika z Pordenone**. Budu mluvit nejdříve anglicky, s ohledem na hosty, kteří nevládou českým jazykem, a poté totéž shrnu česky. ✿ My contribution concerns the medieval meetings of Europeans with Indian culture, specifically in the work of **Odoric of Pordenone**. I will speak English first, with regard to guests who do not speak Czech, and then summarize the same in Czech.

Durga Puja byl jedním z těch hinduistických svátků, o nichž se západní svět dozvěděl prostřednictvím raných středověkých cestovatelů velmi brzy. Jedním z těchto prvních evropských návštěvníků Indie byl i františkánský mnich Odorik z Pordenone (u nás známý též jako Bratr Oldřich Čech). (Právě dnes je svátek **sv. Františka z Assisi**, zakladatele **františkánského řádu**.) Letos v květnu jsem vydal **knihu o Odorikovi** a jeho cestopisu. ✿ The festival of Durga Puja was one of those Hindu festivals that was reported to the Western world very early. One of these early European travellers who were in India was Franciscan friar Odoric of Pordenone. (Today is the Feast of **St Francis of Assisi**, the founder of the **Franciscan Order**.) This year in May, I have published my **book on Odoric** and his Itinerarium or Journal.

Odorik z Pordenone (*asi 1285 nebo 1286, † 14. 1. 1331)

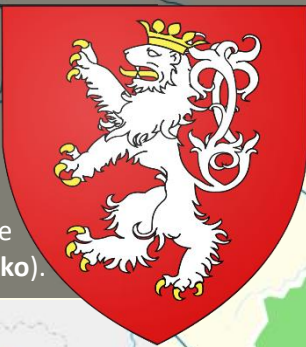

Papež Honorius III. (*asi 1150, papežem od 1216, †1227) oficiálně potvrdil **Řád menších bratří** (lat. *Ordo Fratrum Minorum*, OFM) jehož členové jsou známi jako „františkáni“. Řád, jehož členové skládají slib chudoby, který má dnes několik linií. Byl založen **sv. Františkem z Assisi** (*1182, †1226). Tento světec pomohl založit i ženský řád **Řád svaté Kláry** (*Ordo Sanctae Clarae*), jehož členkou byla i nejmladší dcera českého krále **Přemysla Otakara I.** (*?1155/1167, †1230) **svatá Anežka Česká** (*okolo 1211, †1282). V roce 1228 papež **Řehoř IX.** (*1145, papežem od 1227, †1241) svatořečil Františka z Assisi.

Odorik se narodil pravděpodobně v 80. letech 13. století ve **Furlansku**, oblasti severovýchodní Itálie s vlastní kulturní a historickou identitou. Narodil se ve **Villanově**, vesničce nyní patřící do města **Pordenone**. Jeho otec sloužil při obraně Pordenone jako žoldněř českého krále **Otakara II.**, který na konci 13. století byl pánem oblasti kolem Pordenone. ✨ **Odoric was born probably in the 1280s in Friuli, an area of Northeast Italy with its own particular cultural and historical identity. He was born at Villanova, a hamlet now belonging to the town of Pordenone. His father was in charge of defending the town of Pordenone in the name of Ottokar II, King of Bohemia.**

Český král Přemysl Otakar II. (*asi 1233, † 26. 8. 1278), který byl vnukem **Přemysla Otakara I.**, byl velmi silným a schopným panovníkem. V letech **1254** a **1255** se zúčastnil výpravy do **Pruska**, během které založil r. **1255** baltské přístavní město **Královec** a následujícího roku u něj i hrad „**Královská hora v Sambii**“. Dnes je tento nejsevernější důkaz schopností **Přemysla Otakara II.**, město **Kalinigrad**, součástí **Ruské federace** (nachází se na pobřeží **Baltu** mezi **Polskem** a **Litvou**).

Nejjiznějším důkazem moci českého krále **Přemysla Otakara II.** je získání **Furlánska**, strategického regionu, který se dnes nachází na severovýchodě **Itálie**. Jedná se o historickou oblast rozkládající se kolem **Udine** (celý region je vklíněn mezi **Rakousko** a **Slovinsko**).

Nejstarší doklad vztahující se k vesnici **Villanova** (možné rodiště br. Odorika) pochází z **1254**. Na snímku je freska z tamního **kostela sv. Ulricha** (sv. **Oldřicha Augsburského**, *890, †973) byla objednána v **1514** za 48 zlatých dukátů, 200 let poté, co se **Odorik** vrátil ze své první misijní cesty do **Turkestánu**, která předcházela jeho putí Číny.

Vesnice **Villanova** se nachází poblíž města **Pordenone**. Její středověká podoba je zachycena na této rytině, kde se krčí před hradbami Pordenone. Krátce poté, co v r. **1278** český král **Přemysl Otakar II.** padl na bitevním poli, musela se jím dosazená česká posádka vystěhovat z města. Usadila se v nedaleké vsi...

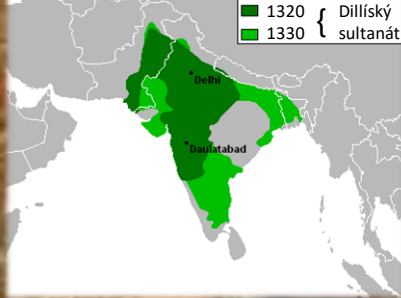

Tragická smrt Přemysla Otakara II. v bitvě na Moravském poli 26. 8. 1278 znamenala existenční ohrožení jeho říše. Schopný válečník měl příliš mnoho vnitřních i vnějších nepřátel. Přemysl Otakar II. byl z titulu dědičného českého krále (díky Zlatá bule sicilské z r. 1212) jedním ze sedmi kurfiřtů čili volitelů římského císaře. Když se roku 1273 konala nová volba, proběhla za jeho zády. Byl na ní zvolen jeho úhlavní nepřítel Rudolf I. Habsburský. Nový císař využil síly svého nového postavení a formálních a taktických chyb svého protivníka a začal jej systematicky oslabovat a ponižovat. Bitva tudíž byla očekávaným vyvrcholením střetu. Značná část šlechty, která se musela podílet na hmotném i personálním zajištění Otakarových výbojů, byla již věčnými válkami unavena anebo přímo zdecimována. Proto v klíčový okamžik podpořili Otakarova protivníka nebo váhali se svojí účastí. Když byli povoláni do boje s Rudolfem I. Porážka na Moravském poli znamenala nejen okleštění Přemyslovy říše, ale i poválečné reparační, vlnu drancování a hladomoru. Čechy po bitvě spravoval Přemyslův příbuzný Ota V. Braniborský zvaný Dlouhý, jež vládl za nezletilého Přemyslova syna Václava II.

Toho mu prodali „do péče“ čeští měšťané.

Václav II. byl vězněn na hradě Bezděz a v
poté v Německu. V r. 1283 byl propuštěn
- za výkupné.

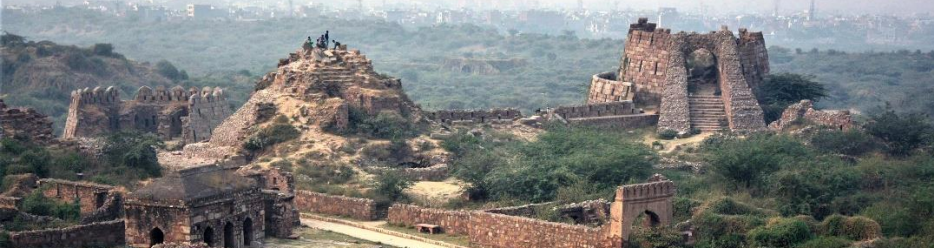

Současníkem **Odorika** byl významný marocký cestovatel **Abú Abdallah ibn Battúta** (1304–1368/1369), který se roku 1325 vydal na pouť do Mekky a pak 30 let putoval po Africe, Evropě a Asii. Navštívil i Čínu,

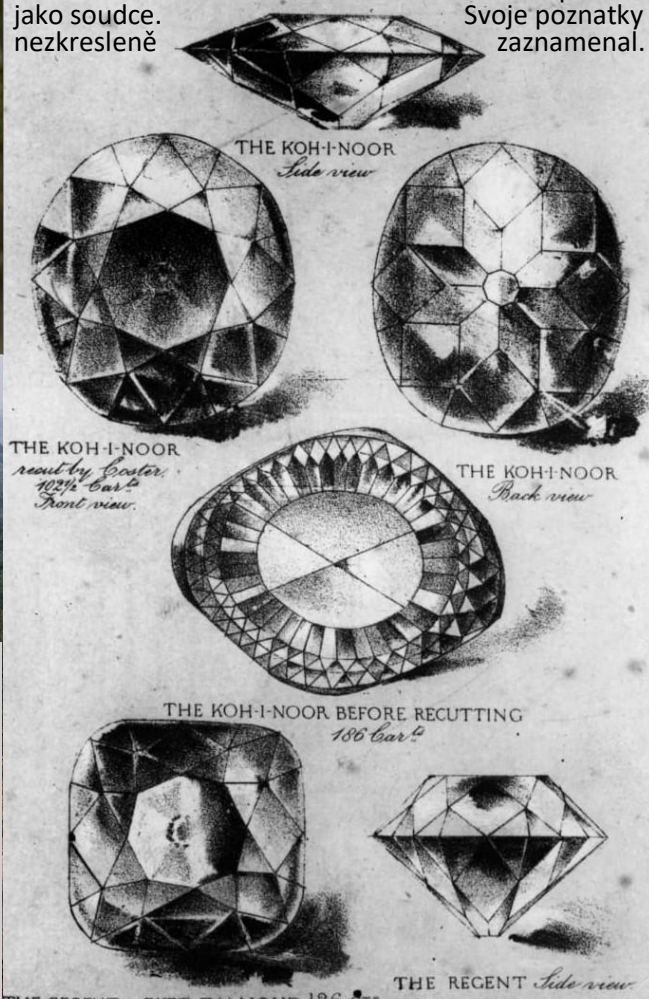
Šrí Lanku či dnešní **Vietnam**. V Indii pobýval 6 let na dvoře **Ghazi Malika** ♣. Po návratu do **Maroka** působil jako soudce. Svoje poznatky nezkresleně zaznamenal.

Bratr **Odorik** putoval Indickým subkontinentem v dramatické době sílící muslimské expanze. Značnou část původně hinduistického území, po kterém putoval, nyní ovládal **Dillíský sultanát** (1206–1526). Ten roku **1321** prošel dynastickou změnou. Vládu se zmocnil **Ghazi Malik** ♣ (vládl 1321–1325), jež pod jménem **Ghiasuddin Tughlaq** založil **Tughlaqskou dynastii**. Hned z kraje své vlády byl konfrontován s nutností zaujmout stanovisko ke kruté smrti čtyř františkánských misionářů, kterou dopustil jeden z jeho úředníků. Prozíravý panovník rozhodl, jak zaznamenal **Odorik**, ve prospěch křesťanů, a dal strážce jejich mučení a kruté smrti (i s jeho rodinou) popraviti stejným způsobem, jakým on dal popraviti nebohé křesťany. Bylo to chytré státnické rozhodnutí a **Odorik** v něm spatřoval Boží zázrak a důkaz o svatosti mučedníků.

♣ Ruiny ohromné pevnosti **Tughlaqabad** (v Dillí) postavenou **Ghazi Malikem**.

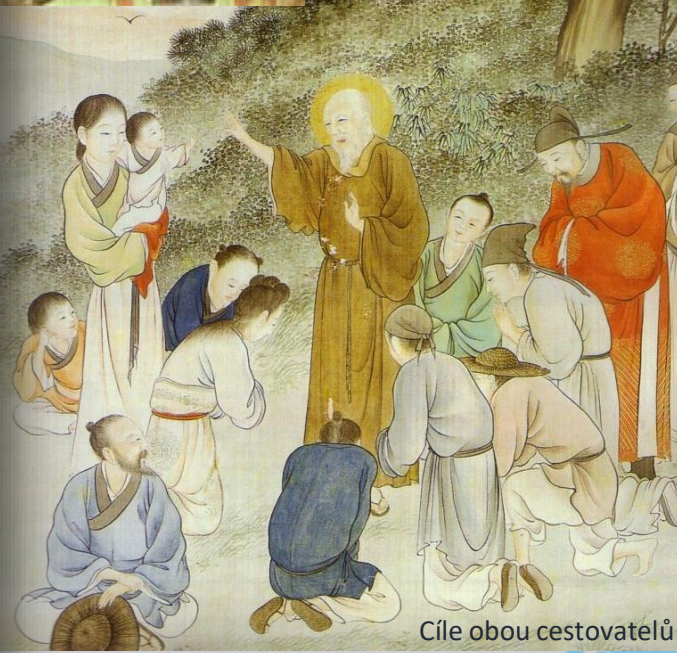
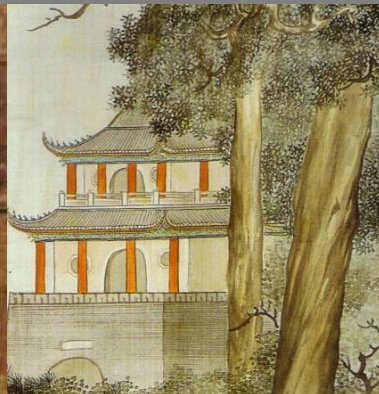
♣ Rakouskouherský dvorní knížecí architekt **Joseph Hardtmuth** založil ve **Vídni** v r. **1790** továrnu na výrobu kameniny. Ta se po později zaměřila na výrobu grafitové tuhy (její patent). V roce **1848** se továrna přestěhovala do **Českých Budějovic** a od roku **1888** začala vyrábět věhlasné tužky. V r. **1890** vytvořili první univerzální mechanickou tužku (versatilka). V r. **1888** byla zahájena výroba proslulé žluté tužky **KOH-I-NOOR** 1500 (lidově „**kohinorka**“). Díky jejímu úspěchu došlo v r. **1894** k rozhodnutí přejmenovat podle ní i celou firmu. Jméno **Koh-i-Nor** odkazuje na legendární indický diamant nalezený před 4. tisíci lety v řece **Godávarí**. Diamant, jehož jméno znamená v češtině „**hora světla**“, byl celá tisíciletí ve vlastnictví různých indických panovníků. V r. **1308** se po dobytí pevnosti **Wrangal** dostal do držení Dillíských sultánů. V době **Odorika** jej zřejmě vlastnil **Ghiasuddin Tughlaq/Ghazi Malik**. Roku **1849** diamant získali **Britové**. Dnes je součástí **britské královské koruny**.

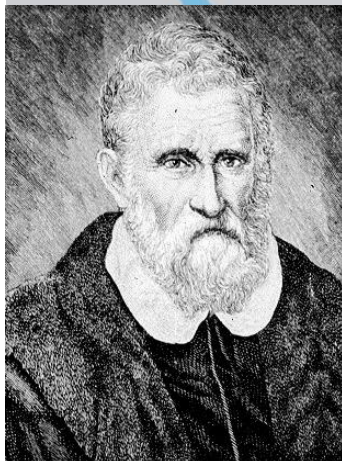
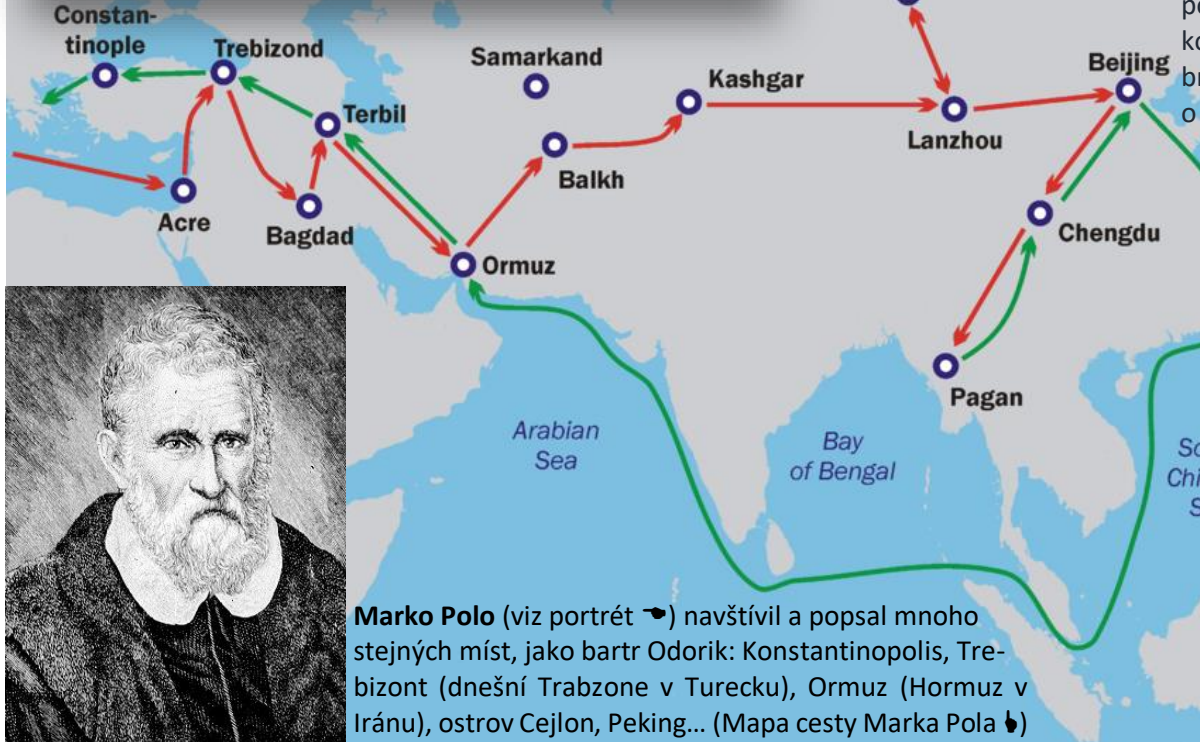
Odorik odešel do Asie kolem roku **1318** a putoval přes Malou Asii a Persii do Indie a Číny, kam dospěl v roce **1323**. Kolem roku **1320** navštívil Indii, asi 20 let poté, co **Marco Polo** nadiktoval v janovském vězení zprávu o své cestě. Odorik psal o mnoha zvycích v Indii, navštívil také **Puri v Uríse** ve východní Indii. **Odoric left for Asia around 1318 and travelled through Asia Minor and Persia to India and China, which he reached in 1323. Around 1320 he visited India, some 20 years after Marco Polo had dictated the account of his travels. Odoric wrote about many customs in India, he visited also Puri in Odisha in eastern India.**

Tato kniha Vladimíra Liščáka přibližuje jak Odorikovu pouť, tak i reálie jeho doby.

Odorik se vydává na svoji pouť přibližně dvacet let poté, co se vrátil Marko Polo ze své diplomatické mise. Zatímco Marko Polo putoval (Asií) do Číny po souši a vracel se po moři, Odorik loď využíval především cestou tam (viz mapky ↴).

Cíle obou cestovatelů se lišily: **Marko Polo** podnikal diplomatickou a obchodní misi, bratr **Odorik** usiloval o „žeh duší“, jak sám napsal. Oba dva však byli především církevními „pozorovateli“ ve službách katolické církve a skrze ni i celého „Západu“.

Marko Polo (viz portrét ↴) navštívil a popsal mnoho stejných míst, jako bratr Odorik: Konstantinopolis, Trebizond (dnešní Trabzone v Turecku), Ormuz (Hormuz v Iránu), ostrov Cejlon, Peking... (Mapa cesty Marka Pola ↴)

Současný znak bombambajské městské části Thána

Současná pečeť regionu Odisha (tj. kraje Urisa)

Odorik připlul do Indie ze Západu. Vyploval z města Ormez (dnes iránský Hormuz), jenž tou dobou byl pod mongolským vlivem – konkrétně spadal pod perský Ílchanát, jeden ze 4 chanátů existujících v rámci Mongolské říše. Ve stejné době vládli velké části Indie muslimové (Dillíjský sultanát). Odorik připlul do města Thána (dnes v Bombaji) významného přístavu na muslimské námořní trase. Dillíjský Sultanát právě procházel dynastickou změnou, při níž dynastii Chaldží vystřídala další muslimská dynastie Tughlakovců.

Pevnost Warangal

Z Thány (často lodí) cestoval až do již pro starověkou Evropu díky obchodu s kořením dobře známého – jihoindického přístavu Polumbum (dnes Kollam). Odtud jeho plavba vedla podél jihoindického pobřeží dále, až se dostal do země Mobar (dnešní Šrí Lanka). Poslední Odorikem zmíněnou zastávkou na Indickém poloostrově bylo pro křesťany významné město Zaiton (dnešní Čennai). Odorik následně vyplul k ostrovům v Bengálském zálivu.

Flandria

Další možná varianta Odorikovy plavby

Cennai Mailapur Zaiton

Mobar ()

Sillan

Šrí Lanka

již pro starověkou Evropu díky obchodu s kořením dobře známého – jihoindického přístavu Polumbum (dnes Kollam). Odtud jeho plavba vedla podél jihoindického pobřeží dále, až se dostal do země Mobar (dnešní Šrí Lanka). Poslední Odorikem zmíněnou zastávkou na Indickém poloostrově bylo pro křesťany významné město Zaiton (dnešní Čennai). Odorik následně vyplul k ostrovům v Bengálském zálivu.

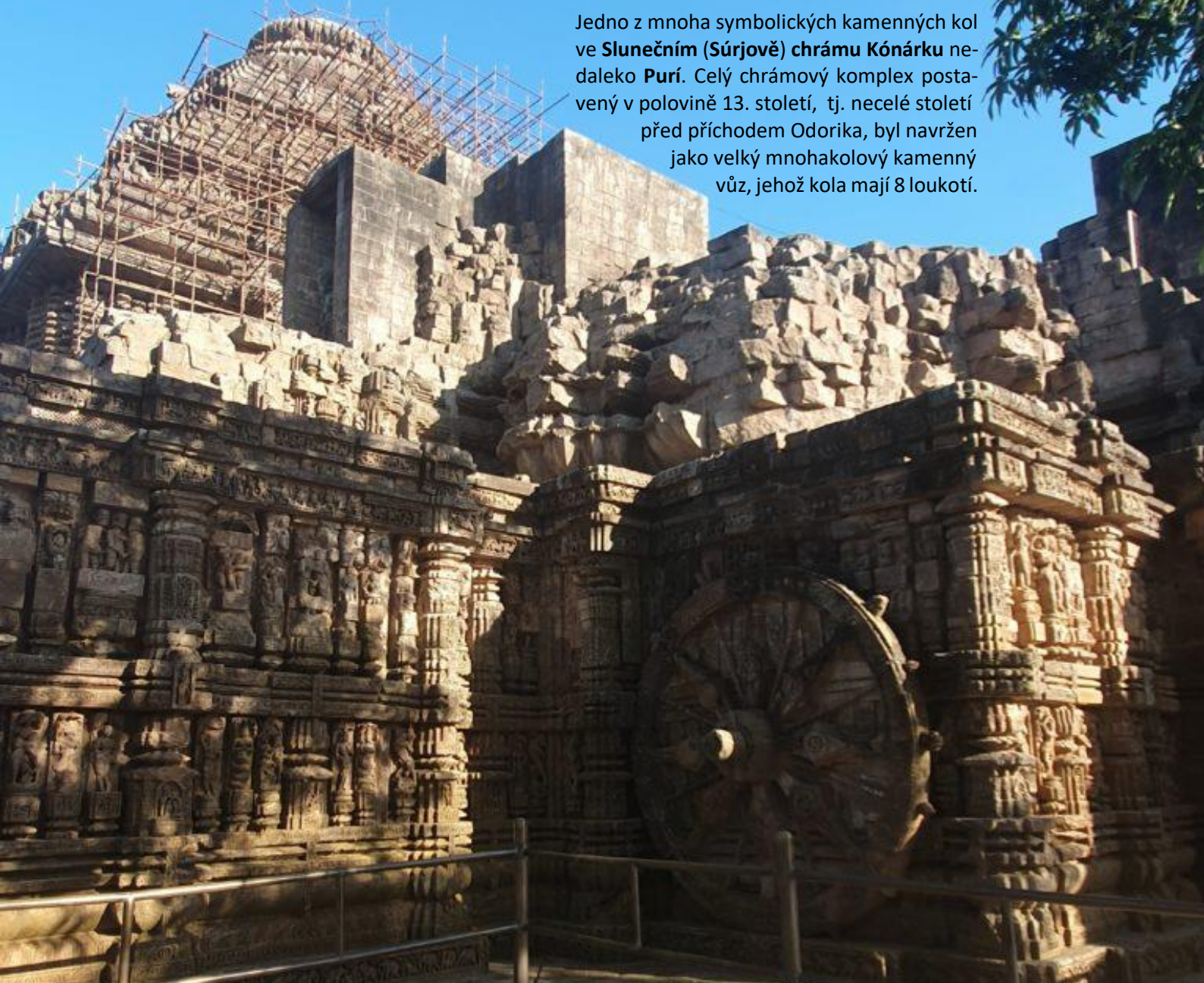
Nikobaské a Andamaské ostrovy

Bratr Odorik ve ve svém díle popisuje mnohé místní tradice včetně těch, jejichž součástí byly lidské oběti. Zaznamenal i Svátek vozů, jímž je dnes proslulé zejména město Purí v Urisi.

Město Purí v Urisi má bohatou historii a v jeho okolí se zachovaly četné kulturní památky. Město leží v deltě řeky Mahánadí na pobřeží Bengálského zálivu. Je centrem Kršnova kultu. Každoročně se zde pořádá „Svátek vozů“ zvaného Ratha játrá. Do kamene vytesaná podoba starověkého obřadního vozu se zachovala ve Slunečním chrámu Kónárku nedaleko Purí. Tento hinduistický chrám vystavěl král Narasinha I. jako připomínku svého vítězství nad muslimy (kolem r. 1250).

Jedno z mnoha symbolických kamenných kol ve **Slunečním (Súrjově) chrámu Kónárku** nedaleko **Purí**. Celý chrámový komplex postavený v polovině 13. století, tj. necelé století před příchodem Odorika, byl navržen jako velký mnohokolový kamenný vůz, jehož kola mají 8 loukotí.

Hmotová rekonstrukce **Džagannát-hova (Slunečního / Súrjova) chrámu v Konaraku** nedaleko **Purí**. Chrám dal zbudovat král **Narasimha I.** z rodu **Východních Gangů**, který panoval v rozmezí let **1238 až 1264**. Stavba tohoto chrámu byla jeho strategickým mocenským, finančním i osobní

duchovním počinem. Význam tohoto chrámu spočíval především v podpoře lokálních kmenových hinduistických tradic, které byly viditelným manifestem postoje k muslimské hrozbě **Díllijského** a dalších muslimských sultanátů. Provoz chrámu byl úzce navázán na panovníkovu vůli a podporoval jeho vliv, moc a oblíbenost nejenom u prostého lidu, ale i vyšších společenských kast. Ty se účastnily pravidelných náboženských poutí a tím de facto propagovaly i vládcovu autoritu. Chrám po r. **1565** pustl, neboť se k vládě dostali muslimští vládci.

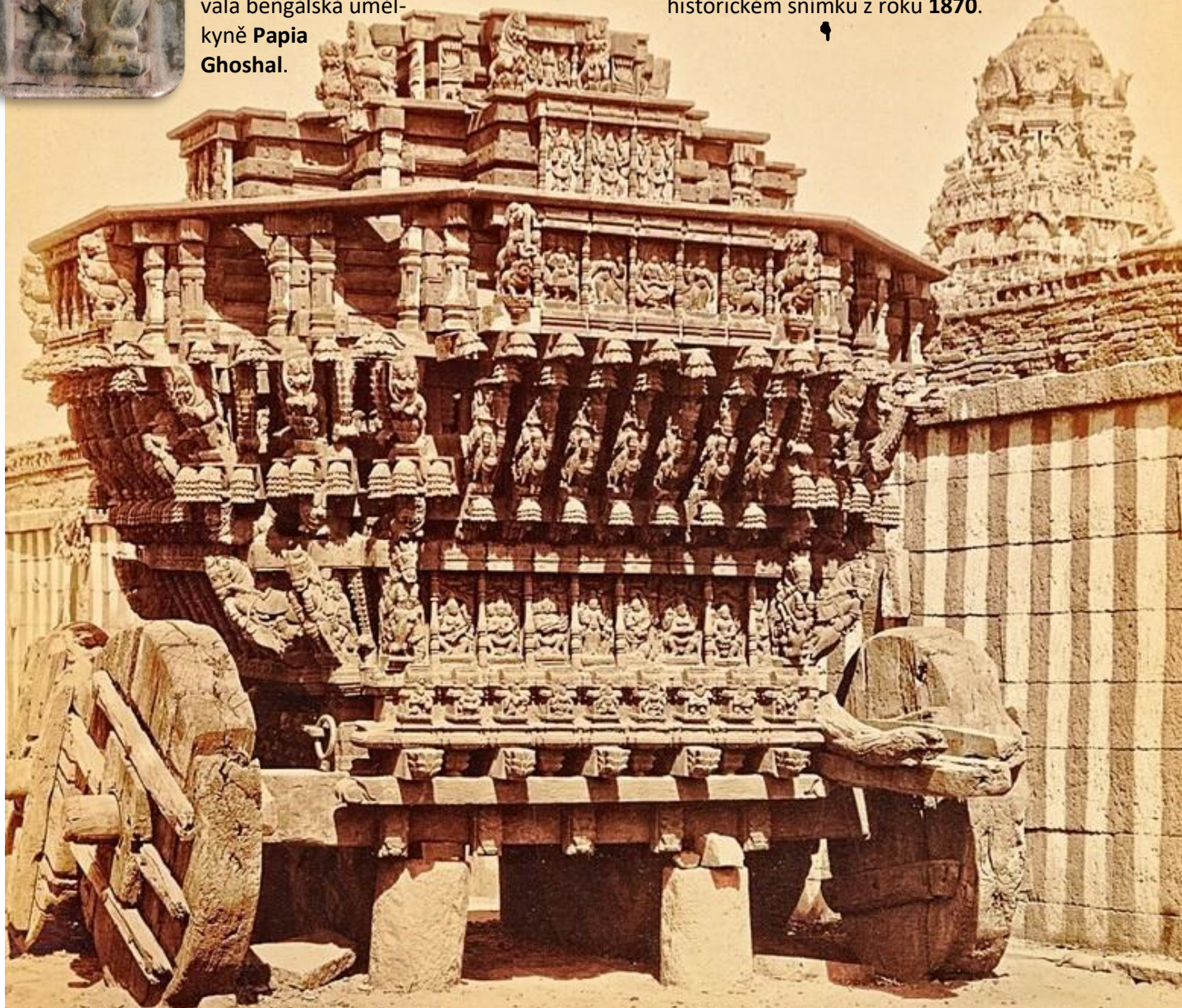

Ve své zprávě z roku 1321 podrobně informoval o **obrovském voze obsahujícím sochy hinduistických božstev** z velkého a slavného chrámu **Džagannáthy**, který se každoročně účastní procesí známých jako **svátek vozů Rathajátra**. Odorikův popis obřadu se poté rozšířil po celé Evropě. Je to první známá zmínka na Západě o vztahu gadžapatských králů Urísy se Svátkem vozů v Puri. ✨ In his account of 1321, Odoric reported in detail about a **huge chariot containing idols of Hindu deities from the grand and famous Jagannatha temple** which is taken out annually in a procession known as the **Rathayatra or Chariot festival**. Odoric's account of the ceremony spread throughout Europe. It is the first known reference in the West to the relation of the Gajapati kings of Odisha with the chariot festival of Puri.

➤ Mezi dochované skulptury chrámového komplexu **Halasuru Someshwara** je plastika znázorňující boj bohyně **Durgy** s démonem **Mahašasurou**. Přednáška PhDr. **Vladimíra Liščáka** CSc. byla pronesena při příležitosti svátku **Durga Puja**, jehož oslavu v Praze organizovala bengálská umělkyně **Papia Ghoshal**.

V chrámu **Halasuru Someshwara** v dnešním **Bengalúru** (hlavní město státu **Karnataka**; v době Odorika spadal celý region pod vliv Dillíjského sultanátu), se dochoval tento vůz určený pro Svátek vozů. Rozměr jeho základny (tj. bez nadstavby, která se stavěla pro každou slavnost znovu) je možné si dobře představit na tomto historickém snímku z roku **1870**.

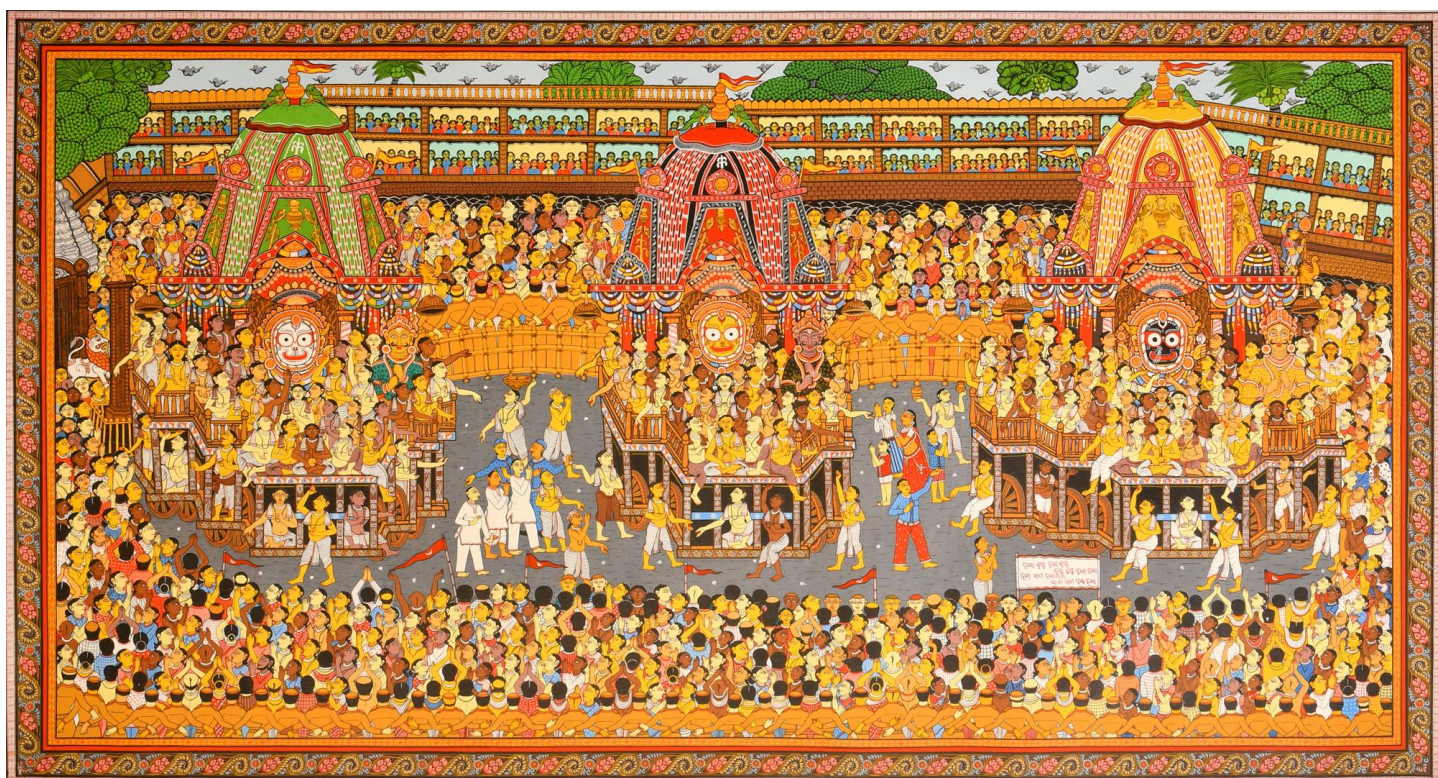
➤➤➤ Na titulní stránce této přednášky je jiný historický snímek podobného vozu. Konkrétně jde o vůz zasvěcený **Višnuovi** coby **Jagannátovi** – pánovi Vesmíru. Vůz na snímku z roku **1870** je z chrámového komplexu v **Madrásu**. (Název **Madrás** neslo dnešní město **Chennai** až do roku **1996**. Chennai je v současnosti hlavním městem svazového státu **Tamil Nadu**.) Bratr **Odorik** toto město ležící na jihovýchodním pobřeží Indického poloostrova zmínil coby město **Zaiton (Malabarská země)**. Odtud zřejmě vyplul k **Andamanským** a následně k **Nikobarským ostrovům**, kde potkal lidojedy...

Vozy užívané při slavnosti **Ratha játrá** jsou alegorickými příbytky konkrétních bohů. Ty jsou personifikované rituálně vytvořenými modlami umístěnými do vnitřku vozů. Sochy božstev, které jsou po zbytek roku skryty ve svých chrámech, jsou během svátku na vozech vyvezeny a putují přibližně jednu míli „**Velkou cestu**“ do „**Zahradního domu**“, což je další chrám. V něm jsou po dobu svátku přístupné poutníkům a široké veřejnosti. Poté se vrací zpět. Při **Ratha játrá** v **Purí** jsou užívány tři vozy: pro **Džaganátha (Krišnu)**, jeho staršího bratra **Balabhadu** a mladší sestru **Subhadru**. Vozy či kočáry mají v hinduistické historii velkou tradici, viz např. epos **Mahábhárata**. Ten v 18 knihách (obsahují na 110 tisíc dvojverší) líčí pravděpodobně skutečnou historickou událost: bratrovražednou bitvu mezi rody **Pánduů** a **Kuruů**. Pán **Džaganáth/Krišna** je v konfliktu na straně **Panduovců**. Ty vedl **Ardžuna**. Epos obsahuje jednu z nejvýznamnějších posvátných knih hinduismu: **Zpěv vznešeného (Bhagavatgíta)**. Když je rozhodující bitva na spadnutí, provádí **Ardžuna** s **Kršnou** přehlídku vlastní armády před rozhodující bitvou na svém voze / kočáře. Během této jízdy projevuje Kršna svoji božskou podobu a objasňuje principy dharmy, činnosti bez lpění a v oddanosti...

Zde je krátká ukázka jeho popisu: ❁ [Here is a short sample of his description:](#)

„Avšak jednou do roka, ve výročí dne, kdy modla byla zhotovena, obyvatelstvo přichází a vynáší modlu a usazuje ji na krásný vůz a pak se sdruží král a královna a poutníci a místní lidé a táhnou vůz a zpívají a hrají na všechny možné hudební nástroje. A mnoho panen, vždy dvě a dvě, jdou před vozem a pějí nádherným způsobem. A mnozí poutníci, kteří přišli na

tuto slavnost, se vrhají pod vůz tak, aby jeho kola je přejela, říkajíce, že si přejí zemřít pro svého boha. A vůz jede přes ně a drtí a krájí je, takže hynou na místě. A tak táhnou vůz na určené místo a pak se s ním vracejí zase do chrámu, opět hrajíce a zpívajíce. A nemine rok, aby pod koly vozu nezahynulo přes pět set lidí. A jejich těla pak spalují říkajíce, že jsou svatí, protože obětovali bohu své životy. ❁ *“But annually on the recurrence of the day when that idol was made, the folk of the*

country come and take it down, and put it on a fine chariot; and then the king and queen and all the pilgrims, and the whole body of the people join together and draw it forth from the church with loud singing of songs and all kinds of music; and many maidens go before it by two and two chanting in a marvellous manner. And many pilgrims who have come to this feast cast themselves under the chariot, so that its wheels may go over them, saying that they desire to die for their God. And the car passes over them, and crushes and cuts them in sunder, and so they perish on the spot. And after this fashion they drag the idol to a certain customary place, and then they drag him back to where he was formerly, with singing and playing as before. And thus not a year passes but there perish more than five hundred men in this manner; and their bodies they burn, declaring that they are holy, having thus devoted themselves to death for their God.”

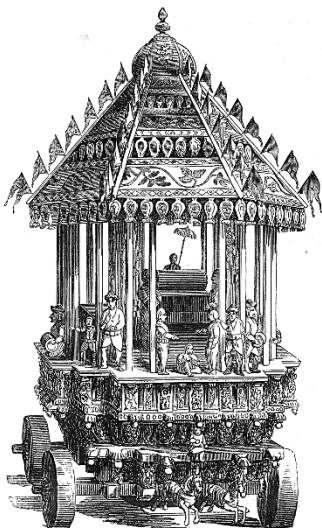
👉👉 Svátek vozů v Purí má vekou tradici. Mezi lety 1497 až 1540 v kraji vládl poslední gajapátský císař říše Odiša Prataputra Deva. Celý život svoji říši bránil proti útokům nepřátel. Přitom byl věrným vyznavačem boha Višny. Prátelil se s ašketickým mnichem Šrí Čaitanjou Maháprabhau, kterého považoval za inkarnaci Krišny. Dnes je Purí centrem kultu boha Křšny. Jeho stoupenci jsou známí všude ve světě.

Na této ilustraci je zachyceno provádění lidské oběti během svátku vozů **Ratha játrá**. Podobný výjev zřejmě zažil i Odorik během své cesty v **Zaitonu (Mailapúru, dnešní Čennai)**.

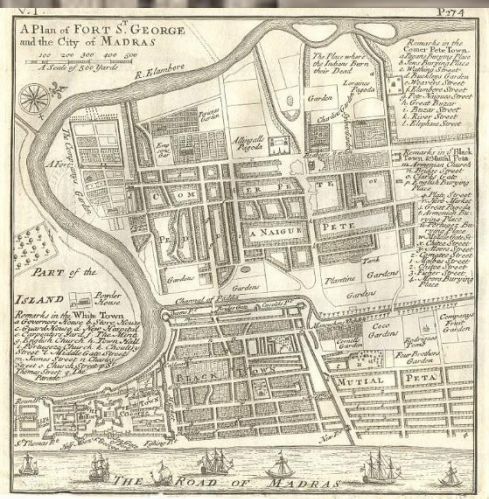
Ještě jiný tomu podobný zvyk zachovávají v té zemi. Jestliže někdo prohlásí: „Chci se obětovat svému bohu,“ sejdou se jeho přátelé, příbuzní a hudebníci, aby uspořádali slavnost pro toho, kdo chce zemřít pro svého boha. Pověsí mu kolem krku pět nabroušených nožů a vedou ho tak s hlasitými zpěvy před modlu. On uchopí jeden z těch naostřených nožů a zvolá velkým hlasem řka: „Svému bohu řežu ze svého masa.“ Když pak odřeže kus svého masa z kteréhokoliv místa na svém těle, hodí je do obličeje modly se slovy: „Zasvětil jsem se smrti pro svého boha,“ a zabije se. Ihned se uchopí jeho mrtvého těla a spálí je, neboť ho pokládají za svatého, když se pro svého boha zbavil života. A mnoho jiných podivných věcí dělají, o nichž je lépe psát co nejméně.“

CAR OF JUGGERNAUT.

◆ “And another custom they have of this kind. One will come saying: “I desire to sacrifice myself for my God.” And then his friends and kinsfolk, and all the players of the country, assemble together to make a feast for him who is determined to die for his God. And they hang round his neck five very sharp knives and lead him thus to the presence of the idol with loud songs. Then he takes one of those sharp knives and calls out with a loud voice: “Thus I cut my flesh for my God”; and cutting a piece of his flesh wherever he may choose, he casts it in the face of the idol; and saying again: “I devote myself to die for my God,” he ends by slaying himself there. And straightway they take his body and burn it, for they look on him as a saint, having thus slain himself for his idol. And many other things greatly to be marvelled at are done by these people, which are by no means to be written.”

APOŠTOL INDIE SVATÝ TOMÁŠ

Františkánský bratr **Odorik** putoval k mongolskému chánovi a toho času i čínskému císaři v promyšlených etapách, přičemž se maximálně snažil využít pohostinnosti křesťanů, kteří již v dalekých zemích, po kterých cestoval, byli usazení. Na svoji výpravu se v rámci dobových možností evidentně připravil. Je zjevné, že si určil seznam destinací, které chtěl, pokud to bude možné, osobně navštívit (viz hora **Ararat**, či město **Kašán** v dnešním Íránu). V Indii prošel a popsal **Zemi kněze Jana a Tomáše** vydat po **tě**

rovněž zmínil kostel **sv. apoštola**, který se šířil evangelium **hedvábné cesty** (byla klíčovou tepnou obchodu Říma s Orientem). Svoji misi završil roku 72 mučednickou **měste** navští- **12 & 1/2** je to

V **Čennai** se nachází hrobka **sv. Tomáše** v místě zvaném **Vršek svatého Tomáše**. Na místě se nachází jeskyně s křížem, kterou měl **svatý Tomáš** obývat.

Smrtí v indickém **Kalamína**, které vil i bratr **Odorik** století poté. Nyní výše zmiňované město **Čennai**, dřívější **Madrás**. **Odorik** mu říká **Zaiton**.

Zaiton byl v těch dobách součástí země **Mobar**. Ve městě žila komunita nestoriánské církve, která opatrovala ostatky **sv. Tomáše** v místním kostele. Františkánský poutník **Odorik** píše: „*Jeho kostel je plný soch a obrazů, a poblíže stojí patnáct domů nestoriánů, to jest křesťanů, kteří však jsou nejhorší rozkolníci a kacíři.*“ Německý jezuita **Athanasius Kirchner** žijící v 17. století sepsal v roce **1667** objemnou knihu **China illustrata**, který shrnovala tehdejší poznatky o Dálném Východě. Její součástí je i vyobrazení **Tomášova kříže** v mailapurském (čennaiškém/madránském) kostele popsaném bratrem **Odorikem**.

